

Flyktfågel

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Scen 1.

Farmor och barnen går på stranden. Havet brusar, de plockar stenar och snäckor. Farmor breder ut en filt och sätter sig ner och läser medan barnen springer på stranden. Musiken hörs svagt

Storasyster:

Titta farmor, vilken fin!

Farmor:

Ja, den var vacker. Nu hade du tur.

En melodislinga (strofen "såsom ett avsked" ur Aftonens sång) hörs svagt över havsbruset och ökar i volym. Plötsligt tittar farmor upp mot himlen:

Farmor:

Såg ni? Så vacker han var, alldeles blåskimrande om magen. En sådan fågel har jag bara sett en gång förut. Det var när jag var mycket liten och åkte med en stor båt över havet.

Storasyster:

Berätta om det farmor. Visst var det då du var alldeles ensam fast du var så liten..

Lillasyster:

..jaa, och hade en lapp runt halsen med ditt namn. Och en ny, röd mössa som din riktiga mamma hade gjort till dej, visst farmor?

Farmor:

Jo, men det där har jag ju berättat så många gånger. Det var så länge sedan så jag minns det knappt längre.

Melodin hörs igen och alla tittar upp.

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Lillasyster:

Åååh, han tappade något!

Det äldre barnet springer och farmor ropar efter henne:

Farmor:

Akta så du inte blöter ner skorna! Försiktigt!!

Flickan hämtar något litet i vattnet och går långsamt tillbaka till de andra på stranden.

Storasyster:

Det ser ut som ett frö.

Lillasyster:

Ett guldfnö! Får jag se! Jag vill också hålla det!

Storasyster:

Nej, det är mitt.

Hon vänder sig bort och tittar ner i sin hand.

Lillasyster:

Men jag vill bara hålla det lite. Fågeln gav faktiskt fröet till alla, inte bara dej!

Den yngre systemen är gråtfärdig och stampar i marken.

Farmor:

Sluta bråka. Nu går vi hem och planterar fröet i en burk. Tillsammans! Kom nu, det blir snart kväll.

Aftonen sång

Idag är havssången allvarligt lågmäld
Jag står ensam på aftonstranden när natten kommer

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Nu går mitt hav till vila
 en stund.
 Aldrig förr har havets ton
 varit så enkel
 Aldrig förr har havets ton
 varit så klar
 Såsom ett avsked
 Sådan är aftonen sång.

Ev. lindans under denna sång.

Scen 3

Människorna står i grupper i skuggan längre bak på scenen. En person i flyktinggruppen stiger fram i ljuset och talar ut mot publiken:

Föreställ er att någon kommer in här just nu och skriker att nu är det bråttom. Ni måste skynda er hem och plocka ihop det allra viktigaste. Men bara så mycket som ni orkar bära. Ni har egentligen inte tid till det heller för nu är det krig och ni har ingen annan möjlighet än att fly. Omedelbart. Ingen tid att planera, ta adjö av släkt och vänner, säga upp posten, tömma kylskåpet. Glömmer ni något viktigt finns det naturligtvis ingen möjlighet att vända om och hämta det.

En annan person stiger fram:

Nomader. Vi har blivit moderna nomader, ofrivilliga nomader. Vi har lämnat våra hem, arbeten, familjer, vänner. För vem som helst kan i en given situation tvingas lämna allt och bli en flykting. Men ingen som aldrig har befunnit sig i den situationen kan någonsin sätta sig in i den ångest, panik, skräck som leder till ett sådant beslut. Att lämna allt för något helt okänt. Alternativet, att välj att stanna kvar. I krig, svält, förföljelse för den man är eller det man tror på.

Manus: Ulrica Storbacka
 Sångtexter: Ole Jakobsson
 Kim Storbacka

Lillasyster springer fram till vattnet. Hon balanserar på en sten vid vattnet och försöker nå en flaska som ligger och guppar. Just när hon håller på att falla i skyndar två av barnen ur flyktinggruppen fram och hjälper henne. Sedan fiskar de upp flaskan tillsammans. De räcker den till lillasyster som öppnar den med viss möda. Hon pillrar ut ett hoprullat papper och kastar ett öga på det men ger det sedan till barnen. Hon är mer intresserad av flaskan. Hon studsar iväg med den till farmor som är på väg tillsammans med storasyster. De två barnen sätter sig och läser brevet:

Barnen:

Vi kommer från ingenstans och ska ingenstans
 Men ändå längtar vi
 Både därifrån och dit
 Stormen har ingen början
 Och sorgen har inget mål
 Men ändå blåser vinden
 Och sorgen har tunga steg.

Lillasyster:

Titta vad vi hittade! En riktig flaskpost!

Storasyster:

Vilka vi? Och dessutom är det ingen flaskpost om det inte är ett brev i, det där är ju bara en tom flaska.

Lillasyster:

Det var visst ett brev i så det är faktiskt en äkta flaskpost. De andra barnen läser brevet.

Hon vänder sig om men de två barnen är inte kvar. Storasyster skrattar och lillasyster blir gråtfärdig och försöker sparka henne. Farmor suckar och låtsas inte se dem.

En tredje person ur flyktinggruppen:

Manus: Ulrica Storbacka
 Sångtexter: Ole Jakobsson
 Kim Storbacka

Det är alltid hoppet om någonting bättre, tryggare, ett värdigt liv, en framtid som bär oss.

Det bär oss genom kalla nätter. Det bär oss över bevakade gränser. Det bär oss över minerade fält. Det bär oss över stormiga hav i osäkra farkoster. Det bär oss när vi reser instängda i containrar och inte vet vart vi är på väg.

En förälder:

Barnen har inte valt att fly. De har inget val. De följer oss. De litar på sina föräldrar och hoppet om en bättre framtid. De skickas iväg från sina hem ensamma med främmande människor ut i en okänd värld. De måste se för mycket. De måste höra för mycket. De tvingas vara med om sådant som inget barn någonsin, någonstans ska behöva uppleva.

Vi ser det inte på dem. Ni kan inte se det, men de bär sina minnen inom sig.

Flykten blir en del av dem för evigt.

Vi kommer från ingenstans (tango)

Vi kommer från ingenstans och ska ingenstans

Men ändå längtar vi

Både därifrån och dit

Längtan som vindar över gräset

Stormen har ingen början

Och sorgen har inget mål

Men ändå blåser vinden

Och sorgen har tunga steg

Sorgen, sorgen med sitt huvud under vingen

Fri, fri är fågeln

Fågeln som skriver sin loggbok

Osv.. (Fortsättningen på denna text har jag inte fått än)

Manus: Ulrica Storbacka

Sångtexter: Ole Jakobsson

Kim Storbacka

Scen 4

Farmor och barnen går längs stranden. Farmor har med sig en kruka med en liten planta i och försöker få med barnen när hon planterar den på stranden. Barnen börjar genast slåss om vem som ska gräva och vem som ska vattna. Storasyster tar vattenkannan och håller på Lillasyster och springer sedan skrattande iväg. Lillasyster rusar ilsket efter henne. Farmor suckar, planterar färdigt och sätter sig ner med sin radio och sitt korsord.

Nyhetsuppläsare i radion:

” God eftermiddag. Här följer en nyhetsrapportering: Stridigheterna i Syrien eskalerade i natt ... människor har i dagsläget tvingats fly från landet. ...etc,etc ” (aktuella händelser)

Farmor byter kanal på radion. Musiken börjar spela, ljus på solisten.

Än en dag (lite rysk melodi)

Än en dag att leva
Än en tid att verka
Än en hand att giva
Än en väg att färdas

Än en tid att hoppas
Än en tid att älska
Än en dag
Än en tid

Än en tid att älska

Barnen slåss och tjafsar om vems tur det är att stå högst upp på en sten. Detta pågår en stund och farmor ser irriterad ut. Hon byter kanal och höjer volymen igen.

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Nyhetsreporter på radion:

” Från Afghanistan kan vår utsände Torrkell Blase´ rapportera att läget nu är kritiskt. ...etc.”

Farmor suckar och stänger av radion. Storasyster avbryter sig och kommer fram till farmor.

Storasyster:

Farmor varför blir det krig i världen?

Farmor tittar en lång stund på barnen och svarar ironiskt.

F-

Jaa, säg det du.

Storasyster:

Det går en pojke i min klass som kommer från Afghanistan. Han har bara varit här 6 månader men han är redan jättebra på svenska. Kunde du svenska när du kom med båten, farmor? Visst var det krig då? Var du rädd? Farmor? Farmor har du sett nån död människa?

Storasyster hoppar omkring farmor och överöser henne med frågor.

Farmor:

Nej, nu får jag ont i huvudet och förresten ser det ut att bli regn. Vilket förstår är mycket bra för ert önskefrö så att det börjar växa. Kanske det växer upp till ett riktigt önsketräd? Kom nu!

Storasyster kan inte släppa tanken på om farmor har sett en död människa utan upprepar frågan gång på gång medan de går iväg.

Lillasyster:

Neej, orättvist!

Lillasyster storgråter ilsket medan hon med stor möda kravlar sig ner från stenen som hon nyss kommit upp på och springer iväg efter farmor och storasyster.

Manus: Ulrica Storbacka

Sångtexter: Ole Jakobsson

Kim Storbacka

Jag har färdats

Jag har färdats på slingrande vägar
sett dem som slagit sig fram
där andra dignade ner
sett någon som sökt gemenskap
och någon med slocknande blick Jag bar tärande oro till kära
som vandrade stilla med
Tillsammans kom vi till kraften
som fanns i den glädje vi fick

Jag har skrivit ett budskap i sanden
som endast måsen har läst
men även lärkan har sett
När aftonens dyning domnar
blir allting stilla på nytt
Då ska vindarna åter höra
de böner som ingen har bett
och då ska vågorna finna
den skriften som ingen har tytt

Jag har suttit vid ödsliga stränder
sett ängslans krängande skepp
med orons segel i brand
Men snart ska jag byta segel
och föra båten i hamn
Jag har länge väntat den morgon
som öppnas vid havets rand
och vågar äntligen styra
dit ut mot ett mål utan namn

-Kaffepaus-

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

AKT 2**Scen 5 Scen 2**

En familj/flera familjer med många barn kommer springande. Föräldrarna försöker gömma och skydda barnen.

Musik. Ljuset förändras och blir mörkt och hotfullt. Sen exploderar himlen och det är krig vilket illustreras av luftakrobaterna/nycirkusgruppen.

Jag ska vara stark

Se på alla människor
Från land till land
De talar tyst om frihet
(men världen står i brand)

Se på alla människor
Från hand till hand
Hör på alla fåglar
Se på människan

Men vad alla gömmer
Det som alla gömmer
(det som jagar oss)
Vad alla gömmer
I vinden blåser man bort

Jag ska vara stark
Jag ska vara modig
Bär dig i min famn
Fast jag slår mig blodig
Om det var lätt
Att göra rätt
Var det av skuld
Som din själ av guld

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Har sänkts i mull

Se på alla människor
Från hamn till hamn
Fåglarna får flyga
Men inte människan

Men vad alla gömmer
Det som alla gömmer
(det som jagar oss)
Vad alla gömmer
I vinden blåser man bort

Jag ska vara stark osv..

På platsen där plantan planterades växer nu ett träd. Ljus på trädet som nu blommar med stora, vita blommor. Farmor och barnen kommer ut på stranden. Farmor sätter sig ner som vanligt och knäpper på radion medan barnen rusar iväg och leker.

Jag vill sjunga med dig

Jag vill sjunga med dig som väntar
att nånting stort ska ske
Och för dig som väntar
en liten förändring blott
I vår längtan finns hopp
I vårt hopp finns kraft
om vi väntar tillsammans
och vågar sjunga ännu

Jag vill sjunga med dig som drömmer
att nästa dag blir ljus
och med dig som drömmer

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

om frihet från ängslans rum
I vår dröm har vi hopp
I vårt hopp har vi kraft
om vi drömmer tillsammans
och vågar sjunga ännu

Jag vill sjunga med dig som vandrar
den långa vägen nu
och med dig som vandrar
mot okända mål idag
I vår vandring finns hopp
I vårt hopp finns kraft
om vi vandrar tillsammans
och vågar sjunga ännu

Radoröst:

Vi hörde den kända finlandssvenska duon Rosa & Marika som framförde melodin Jag vill sjunga med text av Ole Jakobsson och musik av Roger Wingren. Nu följer en intressant diskussion om valutafonder i Ekonomitimmen

Farmor stänger av radion. Barnen kommer springande.

Lillasyster:

Jamen, då vill jag också ha det för annars är det orättvist!

Hon tvärstannar när hon får syn på trädet.

Lillasyster:

Farmor! Titta, titta på trädet!

Storasyster:

Ååh, så fint. Vad är det för sorts träd farmor?

Farmor:

Jag vet inte. Jag har bara sett ett sådant träd en gång förut, vad jag kan minnas.

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Lillasyster:

Var då?

Farmor:

Det var när jag fick komma hem till min mamma. Det trädet växte mitt i byn och den våren blommade det så vackert.

Storasyster:

Hade din mamma planterat det där?

Farmor:

Nej, det tror jag inte. Men hon sa att det var ett riktigt önsketråd som barnen kunde gå till om de önskade sig något riktigt mycket. Så det här är kanske också ett önsketråd.

Vem vet var den där fågeln hade hittat guldfröet. Hör ni hur det susar och surrar? Jag sitter här och lyssnar en stund. Gå och lek ni.

Men om ni kommer tillbaka och har drunknat...

Storasyster och lillasyster:

...så får vi stryk, haha

Farmor drar ner hatten över ögonen och somnar. Barnen springer iväg. Ljus och fokus på trädet. Aftonens sång hörs samtidigt som barnrösterna.

Barnröster:

-Jag önskar att jag hade ett pass så jag fick åka med på fotbollscupen med laget.

-Jag önskar att min mamma var här.

-Jag önskar att jag fick börja i skolan.

-Jag önskar att vi ska få ett brev där det står att vi får stanna här.

-Jag önskar att min pappa blev glad igen.

-Jag önskar att jag kunde sova på natten utan att drömma mardrömmar

Etc.etc.

Till slut går rösterna in i varandra och blir ett sammelsurium av röster.

Manus: Ulrica Storbacka

Sångtexter: Ole Jakobsson

Kim Storbacka

En flicka kommer ut på stranden. Storasyster får syn på henne och går närmare. Flickan stannar och ser sig om, ser rädd ut.

Storasyster:

Hej, vad heter du?

Inget svar.

Storasyster:

Vill du leka?

Flickan ler försiktigt och närmar sig tveksamt.

Då kommer en kvinna springande och drar hastigt med sig flickan. Kvinnan ser sig förskräckt om.

Storasyster står kvar och ser besviken ut.

Farmor samlar ihop sakerna och ropar på barnen. När de har gått samlas familjerna på stranden. De är oroliga och försiktiga. Lite hotfullt ljus. Då hörs musik. Barnen blir nyfikna. De börjar leka och glömmer att vara rädda. De vuxna delta såsmåningom i leken. Glad och hoppfull stämning. Varmt ljus.

Jag bor här (sång Kim)

Från långväga andra platser
En snäcka i stora hav
Får aldrig säga att jag bor här,
om dom frågar

En okänd stad att vandra till
Han får aldrig sitta still

Att ej bli vilseledd
mot gammal hamn
Att aldrig vara rädd
Att ha ett namn

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

Att följa, att gå med i alla andras spår
Att få stå kvar tills dom förstår

Mot långväga andra platser
i båtar och över hav
Att kunna säga att jag bor här,
Om dom frågar

Och ingen går i samma skor
Han har redan blivit stor

Att aldrig skämmas mer
för allt man såg
Att kunna skratta, le
Att ha ett språk
Att vara likadan som alla
andra är

Att kunna säga att jag bor här.

Familjerna drar sig tillbaka men en ung människa stannar kvar.

Det brinner i mitt huvud. Jag önskar att jag kunde stänga av tankarna. Bara en stund. Men
det går ju inte.

Jag vill bara sova. På dagarna går jag i skolan med andra barn som har kommit hit ensamma.

Vi som väntar. Ibland försvinner någon. Då har de kanske fått besked om att de inte får
stanna. Att de ska skickas tillbaka. Hem.

Min vän sa att hon försökte förklara att det inte finns något hem längre. Det var krig i hennes
land. Huset hon bodde i är borta. Hela familjen är borta. Hon såg soldater som gjorde
hemska saker mot kvinnor. Och barn.

Men beslutet var fastställt för kriget är slut nu, sa dom. Och det finns en släkting någonstans.
Jag vet inte var min vän är nu. Men hon åkte i alla fall inte hem...

Jag vill studera. Och jag försöker verkligen lära mej språket. Men det är så svårt att
koncentrera sig. Jag är så trött och tankarna bara snurrar i mitt huvud. Jag orkar inte prata

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

om det. Jag orkar inte vänta och jag orkar inte tänka på vad jag ska göra om dom säger att
jag också måste åka hem.
Det brinner i mitt huvud.

I den stora sorgens famn

I den stora sorgens famn
Finns små ögonblick av skratt
Så som stjärnor tittar fram
Ut ut evighetens natt
Och i solens första strålar
Flyger svalorna mot skyn
För att binda sköra trådar
Tvinna trådar
Till en tross
Mellan oss..
Så vi når varandra

I den hårda tidens brus
Finns det skrik som ingen hör
Allt försvinner i ett sus
Som när vinden sakta dör
Alla tårarna har torkat
Till kristaller på min kind
Jag har ropat allt orkat
Allt jag orkat efter dig
Hör du mig
Kan vi nå varandra

I den långa vinterns spår
Trampas frusna blommor ner
Och där ensamheten går
Biter kylan alltid mer
Ändå har jag aldrig tvekat
Mellan mörker eller ljus

Manus: Ulrica Storbacka
Sångtexter: Ole Jakobsson
Kim Storbacka

För när månens skära bleknat
 Har allt pekat åt ditt håll
 Och från mitt håll
 Kan vi nå varandra

*Farmor och barnen kommer ut på stranden. Farmor pysslar med sina saker och slår sig ner.
 Barnen plockar snäckor och blommor från trädet. De gör ett mönster på stranden.
 Då hörs melodislingan igen. Alla tittar upp.*

Storasyster:

Farmor, det var han igen. Önskefågeln.

Lillasyster:

Han kanske ville se trädet? Han kanske hör barnens önskningar?

Lillasyster:

Titta svalor, som flyger över vattnet. Varför gör dom det farmor?

Farmor:

De fångar insekter. Men man brukar säga att när svalorna flyger lågt blir det regn.

Storasyster:

Åh, nej! Då måste vi väl gå hem igen. Nu blir det ju kväll också.

Farmor:

Nej, det måste vi inte. Kom och lägg er här med mej och lyssna på trädet.

*Under hela samtalet spelas svagt introt till aftonens sång. Farmor och barnen ligger kvar på stranden och nu kommer alla familjerna in. Stjärnhimmel och ljusblått ljus.
 Solo vers 1. Sedan sjunger alla med i Aftonens sång.*

-Slut-

Manus: Ulrica Storbacka
 Sångtexter: Ole Jakobsson
 Kim Storbacka